

מסורת הש"ס

(א) ת"כ אחרי פ"ה א"ה, (ב) לעיל דף י' ממזח סג, (ג) (יומא סג.) ת"כ שם פרש"י ה"ח, (ד) ממזח סג, (ה) פסחים סא, לעיל צא, (ו) ד"ה ור"א.

שינויי נוסחאות

[א] עולה מחוסרת (כתח"י), וכן להלן בכל המקומות: [ב] גיר' קרנן להקן ואשם מצורע שיש בהן פסול: ע"י רש"י, וע"י טה"ק מנ"כ פ"ז: [ג] ל"ל בזמנא דרש"י: ג"י כתב"י שאני מוציא, ובד"ו רפ"ב יבול לא אוציא ולפניו חוקן עפ"י סה"י, ולח"ל חזק סה: [ח] לשמו הא מני ר'א"ה הוא כ"ל והשאר ממק (ש"מ), ובג"י רש"י, וק"ס ללין שבהם שט"מ קאי על ג"י ד"ו דלח"ל שס לעולם לשמו, אבל הגירסא דפ"י שנו איש כלא הנהני: [ו] ל"ל בר ליאיר, וכן להלן ובש"י (ש"מ): [ז] ואשם נזיר ואשם מצורע ונסוב וכו' ולא ידענא מאי תלמודא אמר רבינא מאי טעמא לא ידעת שור וכו', לל"ל (ש"מ) ובג"י: [ח] מקום ונאיר קושיא בדמא ה"נ כדאמרנא אמר ר"ב בר יצחק משום וכו' (כתח"י) (ש"מ), ק"ל מקום ואילו חטאת וכו' דא אבאי תרמייה דלמא ה"נ ודכארות בקמייהא אמר ר"ב בר' (ש"מ), וע"י רש"י דמשמע גזירה הכל כל השקלא וטריא דלעיל ובמאי עסקינן וכו', וכו"ה כג"ס: [ט] לוי דהני לוי (ש"מ): [י] מיתב מעיקרא מתקן (ש"מ): [יא] עולה המחוסרת לל"ל (ב"ש): [יב] מחייב ואפילו אשם לא בעי רביינא דהא וכו' לל"ל (ש"מ): [יג] ל"ל ובמתיב (ש"מ): [יד] ל"ל רשכותבו (ש"מ), [והג"י ושלמו שגא רש"י לשלול לח"ל כג"ל]: [טו] אלא הכי קא משני (ב"ש): [טז] ואשמעיה (ש"מ): [כח"י, ו]מיתב באשמות מתקן: [יז] ל"ל דאמ"ג (ב"ש): [יח] ל"ל בעיקרה (ש"מ), ל"ל בעיקרה שמו עדיון קאי (בה"ז מקורבן האחר): [יט] כג"פ טקף וקשיא לי אכתי למאי איצטרך לרבינו משור וכשב תרתינו נמי עיקרה מעליא דא רבינן בפי' השוחט (דף קט ע"א) מלא יביאנא לעשרה ספה חטאת שלא לשמו: [כ] דבור זה מקומו להלן אחר ד"ה יבול (ב"ש): [כא] הגירסא כמת"י ללפניו, וכן גירסת שמי"י (ש"מ) ד"י וילגא נפל ט"ס מנ"ש לא ברס, וי"ש וי"ב: גו, והל"ק וכו' כתבו דל"ל יבול שאני מרבה לא גרס הכא, יע"ש בדבריהם, ח"ל ספר די דוד, לפי דגדרי רש"י מנומנמס ד"ר א"י להל"ך קמ"ה היה נתיב אחר שמיעט רובע ורבע וכל וכל דמי לעיל במתניתין, אמר או אוליאת את אלו ולא אוליאת פרת חטאת ושעיר המשתה, ח"ל לה' וכו', או אוליאת אלו שאנין מיתחין לה' ולא אוליאת עולה ומחוסר זמן גבוה, וחטאת בין גבוה בין כגבוליו כו', ח"ל לפני משכן ה' וכו', או יבול שאני עולה מחוסר זמן כגבולים ואשם נזיר ואשם מצורע כו', והך כתיבתא היינו ח"ש הראשון שגילה, והנה בכל הספרים הישנים היה נדפס בגמרא יבול לא אוציא עולה עולה מחוסר זמן גבוה, כמו שהוא בתו"כ, ומה שדפס יבול שאני מרבה, הוא עפ"י גהתי הדפס גה"ו, ולפי זה דברי רש"י הם תמוהים, ול"ך לומר שהיה הגירסא לפני רש"י יבול שאני מוציא, וכשב רש"י טענות הוא דהכי רישא דכתיבתא דלעיל הוא אוליאת את אלו ולא אוליאת פרת קמי נתיב הכי יבול שאני עולה ח"ל וכו', ומכאן דברשא נמי הוא עולה דלפי האמת הם מו"ליאים, וכשב עוד רש"י דגמלת היה ראוי לגרוס כמת"י, אש"י שעהני

הכל אחד או גרסין לא אוליאת או יבול שאני מרבה, אולם הגרסין תמוהים, דפשיטא דלי אפשר לגרוס יבול שאני מו"ליא, ובאמת את מרבה אומם, דהא מיעט אומם באמת. לכן נ"י דוחלי נוסחא היטה נכונה יבול לא אוציא, ול"ך להיות בדברי רש"י יבול שאני מרבה לא גרסין דרישא [דההיא] דלעיל היא, וא"כ יתקן יומר בטעם יבול לא אוציא, אמנם הגרסין דסביר דכתיבתא דלעיל היא הגיהו יבול שאני מרבה, דכיון דקופא דלעיל הוא, יתקן הלשון יבול שאני מרבה, וכן כתב בח"י, ויתבר הסו דף ל"ז ע"ג כתב בענין אחר, ומה שכתבתי נראה יותר נכון.

עכ"ל ס' די דוד: [בב] דההיא דלעיל (כתח"י וש"מ): [בג] מתקן ועד קה"ד לתא ככ"יפ: [בד] ל"ל וגרסי (ש"מ): [בה] ג"י ש"מ וי"ש מוציא, וע"י חזק ד' [בז] בתלמוד אחרונה (כ"י): [בז] היא יבול דה"ל וי"ש וי"ב ב"ר: [בח] ל"ל משור (כתח"י וד"י):

[בט] ללן קה"ד ומת"י ואילו (שמי"י וצ"י): [ל] בבעלים הם ושייחיה לל"ל (ב"ש): [לא] קאמר לה (ב"ש): [לב] ל"ל דלא ילפי (ש"מ): [לג] דשמעינן (כ"י): [לד] חייב בששחטן שלא (כ"י): [לה] ל"ל דאי דרי (ש"מ): [לו] ל"ל בדבוחתה (ב"ש): [לז] עוד לבעלים לשם כל"ל (והג"י): [לח] ל"ל כמצורע (באח"י):

פרת חטאת

פסח בשאר ימות השנה אינו כשר לשמו. דתנן ס שחטו קודם חלות פסול שנאמר בין הערבים: **שלמים הוא**. ואין זה אלא לשמו: **לימא מסייע ליה**. לרב חלקיה: **יכול שאני מו"ליא**. מאל פתח שלא יתחייב בחוק על עולת א מחוסר זמן כגבולים כגון של יולדת ומצורע הואיל ואינה ראויה לגב לפנים למזותה:

ואשם נזיר ואשם מצורע. שיש בה פסול ולקמיה מפרש ואילו מאי פסולה: **שור מ"מ כו'**. דמ"י למימר אשר ישחט במתנה או אשר ישחט מחוק למתנה ולא פתח וגו' ואח"כ ידענא דשור או כבז או עז הוא: **ואילו חטאת ש"יירה**. ולא רבייה לחיובא: **אי נימא בזמנו**. ולשמו: **מאי איריא אשם**. דרבייה חטאת נמי מחייב ב דלא בעי רביינא ואפילו אשם דהא חזי כפנים: **אלא שלא בזמנו**. רבייה לחיובא כח"ס: **אי נשמו אשם אמאי חייב**. והא אינו כשר ליקרב ומתני' ג [ק"ב]: תנא פטור ואי משום דראוי לשלא לשמו כפני' הא מחוסר עקי' וכולהו מודו זו אלא לאו שלא לשמו רבי לחיובא בחוק כרב חלקיה אלמא דבר שאינו כשר לשמו כפנים כשר לשלא לשמו ומחייב עליה שלא לשמו בחוק: **ה"ג לעולם בזמנו ושלא לשמו**. א"נ **ה"ג לעולם בזמנו**. ותו לא, וממילא אשלא לשמו דאוקינמא קאי. ושכתבו ד בספרים ולשמו ה מפרש טועה כתבו ולפוס ריהטא משום דפרכינן לעיל **אי נימא בזמנו מאי איריא כו'** וקא בעי לגשווי לעולם בזמנו ולשמו ודקא קשיא לך אי הכי חטאת נמי אין ה"ג ותנא אשם והוא הדין לחטאת ולא מילתא היא דא"כ ר"א מאי בעי הכא מכדי ר"א לענין שלא לשמו אקשיה כפ"ק ו (לעיל י): כפסול אשם שלא לשמו כחטאת אבל לענין לשמו מאי עיקר ומאי טפל איכא תרוייהו כמידי להכשיר כפנים וחיוז בחוק. ותו ל"ל

לרביי להאי משור וכבז ועז הרי כשר ליקרב וכמזותו כפנים הוא שחטו בחוק. אלא ז קא משני לעולם כפנים ולשמו ואינעריך לרבייה משום דשלא לשמו פסול הוא: **ור"א היא**. דמקיש אשם לחטאת דמיפסיל בשלא לשמו כפנים כחטמות ח דלפיה מחייב עלה בחוק אש"ג ט דעקר מנייה שם אשם אחתי מאי הוה מעייל ליה לפנים הוה כשר למישחמיה סתמא וכשר לשם אשם ועולה א לשם חובה דמשום דיצוריה לא מיעקר שמה מנייה וכל כמה דלא שחמיה ליה בעיקרה י קאי סתמא לשמו הלכך כי שחט ליה ראוי לפנים לשמו היה. וה"ה דלחטאת שלא לשמו נמי חייב אלא תנא טפל ואשמעינן אש"ג דכה"ג פסול כפנים מחייב עליה בחוק וה"ה לעיקר דמ"ש סוף סוף תרוייהו פסילי שלא לשמן ובת"כ יא [אחרי פ"ט] קמיני בה כדהיא שלא לשמו וע"כ מוקי לה כר"א דאילו לרבנן לא אינעריך ליה לרביי דהא כי האי גוונא מתקבלת כפנים היא יב: **פ"ט**. קשיעתא לרב חלקיה ומיוצתא דרב הונא: **גנופה** יג. כגון חוך שמונה ללידתה: **יכול שאני מרבה** יד. גרס הכא דרישא יז דלעיל היא. ובתורת כהנים יט [שם פרש"י] הכי מתיא לה אוליאת את אלו שאנין מיוחדין לשם ולא אוליאת עולה מחוסרת זמן גבוהה וחטאת בין גבוהה כו' והגרסנין יז שינו את הלשון וגרסנין יח הכא יכול שאני מרבה יח את כו' לפי שהציאות בלימודא יח אחריתא וסביר דסיפא דההיא דלעיל היא יח: **יכול שאני מרבה**. משום יח מ"מ אף עולה מחוסר זמן וכו': **וחטאת בין גנופה בין כגבולים**. כגון של נזיר ומצורע שלא מלאו ימיהם יח: **יכול אשם נזיר ומצורע מחוסרי זמן כגבולים** יט שיידיה ולא רבייה לפטורא שמע מניה ס"ל דחייב: **ובמאי אי נימא כגבולו אשם נמי ניפטריה**. דהא לא חזי: **אלא שלא לשמו**. הלכך חטאת פטור דלא חזי לפנים ואשם חייב דחזי לפנים ואף על גב דאין ראוי לשמו והיינו כרב חלקיה ודלא כרב הונא: **ה"ג הא מני ר"א היא כו'** ולא גרסין לעולם כגבולו: **הא מני ר"א היא**. כלומר דאי בשלא לשמו היא כדקאמרת הלכך חטאת פטור דלא חזי כפנים לא כגבולו ולא בשלא לשמו דמחוסר זמן הוא ואשם נמי פטור דלא חזי לפנים לשמו כמחוסר זמן ולא לשלא לשמו דר"א קאמר יא דפסיל כח"ס שלא לשמו והאי דשייכיה לאשם לאו דק"ל דחייב אלא כיון דחד טעמא הוא משום דתרוייהו פסולין שלא לשמו כפנים הוא תנא עיקר חטאת דפטור וכ"ש טפל אשם והאי כ"ש מגמוס ודוחקיה דרב הונא דלאוקמיה כר"א משום סיפא דעל כרחיך כרבי אליעזר מיתוקמא דכפרישנא לעיל א ועוד משום דלרבנן לא יב ילפינן אשם מחטאת ליכא למימר תנא האי והוא הדין להאי ואף על גב דלרבנן נמי קאמר דפטור דאין לך דבר שאינו כשר לשמו. וכשר שלא לשמו לא מני לאוקומא כרבנן דא"כ נשמעינן אשם דפטור דנשמעינן יג בה מרתי וכ"ש חטאת: **פ"ט דכי אסא רב דימי כו'** **ואילו חטאת שיירא ובמאי כו'**. כדאוציבנא יד כקמייתא: **ומאי קושא**. לסיועה לרב חלקיה דלמא ה"ג כדאמרין דבזמנו קאי כדאוקמא כקמייתא לעיל ור"א היא: **אמר ר"נ בר יצחק**. לא מצי לאוקומי להא בזמנו משום דרב דימי קשיא ליה דתני (ליה) דר ליואי אדחני לוי שחטן מחוסר זמן כגבולים פסולין ובחוק נמי נפטר: **ומשני ליה רב דימי**. הא דתני חייב יח שלא לשמו והא דתני פסולין ודכוותיה בחוק פטור כשחטן לשמו ומדקשיא ליה דתני לוי אכזר ליואי ש"מ שמיע ליה לרב דימי דמתני' דבר ליואי נמי כמחוסר זמן וקאמר חייב ואע"ג דאינו ראוי לשמו כפנים ראוי לשלא לשמו וקשיעתא לרב חלקיה: **רב אשי רמי מסני'**. דקתני לשמו פטור אצרייתא קמייתא דתינא לעיל חייב: **ומשני מסני' לשמו וצרייתא שלא לשמו**. כרב חלקיה: **נימא סהוי סיזופסיה דרב הונא**. מדכי יח אתא רב דימי כדאמרן דליכא לאוקומא בזמנו מדקשיא ליה תני לוי אדחני דר ליואי: **הכא במאי עסקינן**. דמחוסר זמן חייב בשלא לשמו: **כגון שהפריש שני אשמוס לאחריו**. שח"ס יאכזר האחד יתכפר כשני ושחט אחד מהם בחוק קודם זמנו לשם עולה דהאי כיון דסופו לרעייה קאי דאשם שפירפו כעליו רועה דמזיו לקיץ המזבח שהיא עולה חזי לדוכמיה יח כפנים אי שחט לגופיה לעולה:

פרק ארבעה עשר זבחים

קטו.

פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא. פי' כקונטרס ואין זה אלא לשמו משמע שרואה לומר דכיון דשלמים הוא כששחטנו לשם שלמים היינו לשמו וא"מ והלא כששחטנו לשם עולה או לשם זבח אחר היו נמי שלמים כדאמר' כפ"ק ו (לעיל ח): לכל דשחט ליה שלמים ליהוי וי"ל דמ"מ כיון דשלמים הוא הרי הוא כשר לשמו ושלא לשמו כגון לשם שלמים ולשם זבח אחר:

מחוסר זמן בבע"ים. אעולה קוקא קאי ולא אלאין: **או שהיו בני שתי שנים ושחטן פסולין**. הך כרייתא איתא כפ' התכלת (מנחות מח): והכא והתם קתני פסולין ועוד מתיא התם כדלך כרייתא פסולין ומעובר נורתן וילאו לזית השריפה ותימה דבתמורה כפ' אלו קדשים דף יט: תניא אשם בן שנה והציאו שש שמים בן שנה והציאו בן שנה כשרים ולא עלו א לשם כעלים לשם חובה ר"ש אומר כל עמלן אינן קדושים וי"ל דכאן לשמו כאן שלא לשמו כדמשני הכא ומיחו קשה דא"כ קשיא לרב הונא הא איכא האי דפסול לשמו וכשר שלא לשמו ועוד דאי בשלא לשמו מיייר בתמורה ל"ל למיתמי ולא עלו לשם חובה הא אפילו כמזותו אח נמי דכיון דשלא לשמו הוא אין עולה לשם חובה:

עולת מחוסר זמן בבעלים אשם י נזיר ואשם מצורע יב (מגין ונסים להו תלמודא לחיובא ולא ידענא מאי היא) מאי תלמודא אמר רבינא שור מכל מקום כשב מכל מקום עז מכל מקום יח הא מאי רומיא כדאמרת אמר ר"ג יט משום [דרמי] דתנא דבי ר' ליואי יז ארתני לוי יז באשם נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן כשיריון ולא עלו לבעלים לשום חובה שחטן מחוסר זמן בבעלים או שהיו בני שתי שנים ושחטן פסולין ומשני רב דימי לא קשיא כאן לשמו כאן שלא לשמו רבי אשי רמי מתני' אברייא ומשני כאן לשמו וכאן שלא לשמו לימא תיהוי תיובתיה דרב הונא אמר לך רב הונא הכא במאי עסקינן כגון שהפריש שתי אשמות לאחריות דחד מינייהו מעיקרא י עולה היא

לרביי להאי משור וכבז ועז הרי כשר ליקרב וכמזותו כפנים הוא שחטו בחוק. אלא ז קא משני לעולם כפנים ולשמו ואינעריך לרבייה משום דשלא לשמו פסול הוא: **ור"א היא**. דמקיש אשם לחטאת דמיפסיל בשלא לשמו כפנים כחטמות ח דלפיה מחייב עלה בחוק אש"ג ט דעקר מנייה שם אשם אחתי מאי הוה מעייל ליה לפנים הוה כשר למישחמיה סתמא וכשר לשם אשם ועולה א לשם חובה דמשום דיצוריה לא מיעקר שמה מנייה וכל כמה דלא שחמיה ליה בעיקרה י קאי סתמא לשמו הלכך כי שחט ליה ראוי לפנים לשמו היה. וה"ה דלחטאת שלא לשמו נמי חייב אלא תנא טפל ואשמעינן אש"ג דכה"ג פסול כפנים מחייב עליה בחוק וה"ה לעיקר דמ"ש סוף סוף תרוייהו פסילי שלא לשמן ובת"כ יא [אחרי פ"ט] קמיני בה כדהיא שלא לשמו וע"כ מוקי לה כר"א דאילו לרבנן לא אינעריך ליה לרביי דהא כי האי גוונא מתקבלת כפנים היא יב: **פ"ט**. קשיעתא לרב חלקיה ומיוצתא דרב הונא: **גנופה** יג. כגון חוך שמונה ללידתה: **יכול שאני מרבה** יד. גרס הכא דרישא יז דלעיל היא. ובתורת כהנים יט [שם פרש"י] הכי מתיא לה אוליאת את אלו שאנין מיוחדין לשם ולא אוליאת עולה מחוסרת זמן גבוהה וחטאת בין גבוהה כו' והגרסנין יז שינו את הלשון וגרסנין יח הכא יכול שאני מרבה יח את כו' לפי שהציאות בלימודא יח אחריתא וסביר דסיפא דההיא דלעיל היא יח: **יכול שאני מרבה**. משום יח מ"מ אף עולה מחוסר זמן וכו': **וחטאת בין גנופה בין כגבולים**. כגון של נזיר ומצורע שלא מלאו ימיהם יח: **יכול אשם נזיר ומצורע מחוסרי זמן כגבולים** יט שיידיה ולא רבייה לפטורא שמע מניה ס"ל דחייב: **ובמאי אי נימא כגבולו אשם נמי ניפטריה**. דהא לא חזי: **אלא שלא לשמו**. הלכך חטאת פטור דלא חזי לפנים ואשם חייב דחזוי לפנים ואף על גב דאין ראוי לשמו והיינו כרב חלקיה ודלא כרב הונא: **ה"ג הא מני ר"א היא כו'** ולא גרסין לעולם כגבולו: **הא מני ר"א היא**. כלומר דאי בשלא לשמו היא כדקאמרת הלכך חטאת פטור דלא חזי כפנים לא כגבולו ולא בשלא לשמו דמחוסר זמן הוא ואשם נמי פטור דלא חזי לפנים לשמו כמחוסר זמן ולא לשלא לשמו דר"א קאמר יא דפסיל כח"ס שלא לשמו והאי דשייכיה לאשם לאו דק"ל דחייב אלא כיון דחד טעמא הוא משום דתרוייהו פסולין שלא לשמו כפנים הוא תנא עיקר חטאת דפטור וכ"ש טפל אשם והאי כ"ש מגמוס ודוחקיה דרב הונא דלאוקמיה כר"א משום סיפא דעל כרחיך כרבי אליעזר מיתוקמא דכפרישנא לעיל א ועוד משום דלרבנן לא יב ילפינן אשם מחטאת ליכא למימר תנא האי והוא הדין להאי ואף על גב דלרבנן נמי קאמר דפטור דאין לך דבר שאינו כשר לשמו. וכשר שלא לשמו לא מני לאוקומא כרבנן דא"כ נשמעינן אשם דפטור דנשמעינן יג בה מרתי וכ"ש חטאת: **פ"ט דכי אסא רב דימי כו'** **ואילו חטאת שיירא ובמאי כו'**. כדאוציבנא יד כקמייתא: **ומאי קושא**. לסיועה לרב חלקיה דלמא ה"ג כדאמרין דבזמנו קאי כדאוקמא כקמייתא לעיל ור"א היא: **אמר ר"נ בר יצחק**. לא מצי לאוקומי להא בזמנו משום דרב דימי קשיא ליה דתני (ליה) דר ליואי אדחני לוי שחטן מחוסר זמן כגבולים פסולין ובחוק נמי נפטר: **ומשני ליה רב דימי**. הא דתני חייב יח שלא לשמו והא דתני פסולין ודכוותיה בחוק פטור כשחטן לשמו ומדקשיא ליה דתני לוי אכזר ליואי ש"מ שמיע ליה לרב דימי דמתני' דבר ליואי נמי כמחוסר זמן וקאמר חייב ואע"ג דאינו ראוי לשמו כפנים ראוי לשלא לשמו וקשיעתא לרב חלקיה: **רב אשי רמי מסני'**. דקתני לשמו פטור אצרייתא קמייתא דתינא לעיל חייב: **ומשני מסני' לשמו וצרייתא שלא לשמו**. כרב חלקיה: **נימא סהוי סיזופסיה דרב הונא**. מדכי יח אתא רב דימי כדאמרן דליכא לאוקומא בזמנו מדקשיא ליה תני לוי אדחני דר ליואי: **הכא במאי עסקינן**. דמחוסר זמן חייב בשלא לשמו: **כגון שהפריש שני אשמוס לאחריו**. שח"ס יאכזר האחד יתכפר כשני ושחט אחד מהם בחוק קודם זמנו לשם עולה דהאי כיון דסופו לרעייה קאי דאשם שפירפו כעליו רועה דמזיו לקיץ המזבח שהיא עולה חזי לדוכמיה יח כפנים אי שחט לגופיה לעולה:

כדרב

הכל אחד או גרסין לא אוליאת או יבול שאני מרבה, אולם הגרסין תמוהים, דפשיטא דלי אפשר לגרוס יבול שאני מו"ליא, ובאמת את מרבה אומם, דהא מיעט אומם באמת. לכן נ"י דוחלי נוסחא היטה נכונה יבול לא אוציא, ול"ך להיות בדברי רש"י יבול שאני מרבה לא גרסין דרישא [דההיא] דלעיל היא, וא"כ יתקן יומר בטעם יבול לא אוציא, אמנם הגרסין דסביר דכתיבתא דלעיל היא הגיהו יבול שאני מרבה, דכיון דקופא דלעיל הוא, יתקן הלשון יבול שאני מרבה, וכן כתב בח"י, ויתבר הסו דף ל"ז ע"ג כתב בענין אחר, ומה שכתבתי נראה יותר נכון.

עכ"ל ס' די דוד: [בב] דההיא דלעיל (כתח"י וש"מ): [בג] מתקן ועד קה"ד לתא ככ"יפ: [בד] ל"ל וגרסי (ש"מ): [בה] ג"י ש"מ וי"ש מוציא, וע"י חזק ד' [בז] בתלמוד אחרונה (כ"י): [בז] היא יבול דה"ל וי"ש וי"ב ב"ר: [בח] ל"ל משור (כתח"י וד"י):

[בט] ללן קה"ד ומת"י ואילו (שמי"י וצ"י): [ל] בבעלים הם ושייחיה לל"ל (ב"ש): [לא] קאמר לה (ב"ש): [לב] ל"ל דלא ילפי (ש"מ): [לג] דשמעינן (כ"י): [לד] חייב בששחטן שלא (כ"י): [לה] ל"ל דאי דרי (ש"מ): [לו] ל"ל בדבוחתה (ב"ש): [לז] עוד לבעלים לשם כל"ל (והג"י): [לח] ל"ל כמצורע (באח"י):

כא א מיי' פטין מהל' פסח"מ הלכה יא:
כב ב מיי' שם הל' כ:

תורה אור השלם

- איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כשב או עז במזבח או אשר ישחט מחוק למזבחה:
- ואל פתח אהל מועד לא וביאור להקריב קרבן ליהודי לפני משכן יקרה דם יחשב לאיש ההוא דם שפך וגברת האיש יהאודא מקרב עמה.

ויקרא יז, ד

הנהגות הב"ח

- גבי א"ר נתמן ב"י משום: (ג) רש"י ד"ה ה"ג לעולם וכו' ולשמו מספר טעות כמזו: (ג) ד"ה ור"א היא וכו' ועולה למבעלים לשם חובה: (ד) ד"ה מ"ש וכו' כקמייתא סה"ד ואח"כ מ"ה הא אמאי כו' ומאי קושא: וכו' כדאוקמא בקושייתא לעיל:

מוסף רש"י

שחטן מחוסר זמן בבעלים. קודם שיכלו כעבתי ימי פסיעתן, דלכן אשם אלא כמיר טמא (מנחות מח):

מזבח חטאת